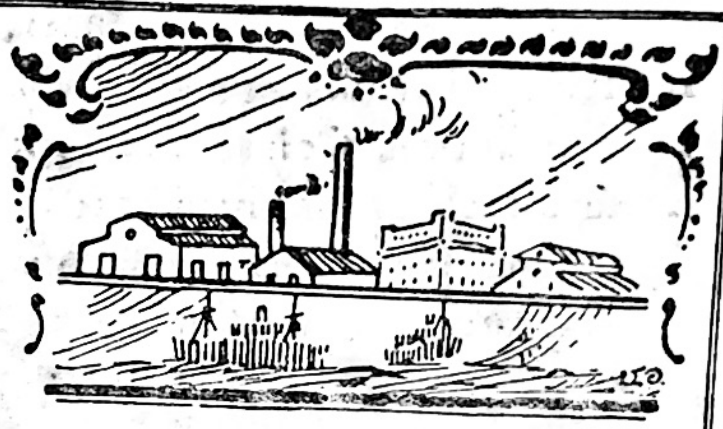

นาย मुखอ เจ้าของ ผู้จัดการ และ บรรณาธิการ

พิมพ์ด้วยดี

๑ ส่วยเข สักขุขญตาข ส่ามคฺคิ วุฑุฒิสำริกาท

กรรมกร

ตีพิมพ์โดย บริษัท...

ปีที่ ๒ เล่ม ๓๙ วันเสาร์ที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๖

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์...

สำนักงานตั้งแถวในวงเวียน เลขที่ ๒๙๐๓ ถนน ๒๒ กรกฎาคม

แนวหนังสือ...

ห้างไทยสตรี ถนนพหลโยธิน โทรศัพท เบอร์ ๙๐๓

ท่านเห็นว่าเป็นตลาดใหม่ ห้างไทยเหตุจึงมีของดี ๆ เหมือนเช่นห้างฝรั่ง มา
ขาย ขอให้ท่านเข้าใจว่าถึงห้างฝรั่งที่โต ห้างนี้ดีกว่าใหญ่ได้เสมอได้ ขอให้ท่านแวะเขา
มาดู ห้างไทยนี้ว่า จะเป็นศรีสง่าแก่พระนคร ห้างหนึ่งได้ใหม่ เชิญชมเสื้อ ผืนแพร
เนื้อดีเบาบางพับได้ ตามห้างขายราคาตัวละ ๔๕ หรือ ๕๐ บาท ห้างไทยลดราคาขาย
ตัวละ ๓๘ บาท ๕๐ สตางค์ ขอแล้วลดราคาให้อีก ๑๕ เปอร์เซ็นต์ เช่นหมวกแถวเหลือง ตัวละ
๑๕ บาท ๓๘ สตางค์ เขียงเหล็กเตาใหญ่ พนักทองเหลือง ถ่างยอด เต็ม ตกตรงทอง
เหลือง ๒ ชั้น มีขนาดนอนคนเดียวและสองคน เขียงชนิดนี้ทำเป็นเขียงเรือน หอแต่ง
งานได้ อ่างนอนคนเดียวราคาเพียงละ ๖๕ บาท ลดราคาขายเพียง ละ ๔๘ บาท เขียง
สปริง เป้นเขียงเดินทางพับได้ เหล็กเบาใช้ เดิมราคาเพียงละ ๒๘ บาท ๕๐ สตางค์
ลดราคาขาย ๒๒ บาท ๕๐ สตางค์ ก, กระเป๋าหนังต่าง ๆ ข, หมวกยางผู้หญิงใส่อาบน้
า, ตุ้มเข็บเยอรมัน ดี ๆ กำปั้นเหล็กเยอรมัน ค, เสื้อแพร กางเกงแพร เขียงไฮ้และผ้า
ม่วง เขียงไฮ้ อย่างแท้ เชิญมาชมดูให้จงได้

ห้างชิน ชิน ฮะ ถนนพหลโยธิน โทรศัพท ๑๑๐๔

ห้างชิน ชิน ฮะ เป็นบ่อเกิดแห่งนา
ฬิกาข้อมือ ทง หาดาย คราวนี้มันนาฬิ

กาข้อมือ เรือนกาใหญ่ ทองคำหน้าบัคส์ ต่างกัน ๔ อย่าง มี เข็มฉก้นเล็ก ติดสายคัมมัน
คำหรือจะเอา สายหนังก็ได้ ใช้ได้ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย แบบก็ใหม่จริงหรือจริง
แก่จริง งามจริง น่ารักน่าเอ็นดูจริง ๆ ถ้าท่านซื้อให้ภรรยาท่านใช้ ท่านจะได้รับความ
ชอบอย่างปลื้มใจท่านไม่วิหยาที่เดียว เพราะท่านผู้หญิงจะชอบอะไรยิ่งกว่า
นาฬิกาข้อมือ เป็นไม่มีแล้ว เดิมราคาเรือนละ ๓๘ บาท ๕๐ สต. ลดขายเรือนละ ๓๑
บาท ๕๐ ขอแล้วลดให้อีก ๒๐ เปอร์เซ็นต์เช่นหมวกแถวเหลือง เข็มฉก้นละ ๘ บาท ๒๐ สตางค์ เรือน
ทองคำหน้าบัคส์เล็กเท่า สตางค์ ๕ ติดคัมมันคำเหมือนกัน เดิมราคาเรือนละ ๒๘ บาท ลด
ราคาขายเรือนละ ๑๖ บาท ๕๐ นาฬิกาพกขีโตเบ็ด เครื่องกาะเดื่อง ลดราคาขายเรือน
ละ ๓ บาท ๒๕ นาฬิกาพก ออมเปอร์ เดอร์ วอช คือ นาฬิกา บรมมหาจักรพรรดิ เครื่อง กระ
เดื่อง แท่นทับทิม ลดราคาขาย เรือน ละ ๓ บาท ๗๕ สตางค์ เท่านั้น

หนังสือพิมพ์กรรมกร

วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๖

สารบัญเล่ม ๓๘

ตำนาน ไมตรี ชาว อีสตตาม	หน้า ๖๐๘
ประวัติ	๖๑๓
แถลงกิจบรรณาธิการ	๖๑๓
จดหมาย นายไมตรีบอยศิริธรรม	๖๑๕
กลอนนิ พงษ์ ของ พิมพ์ ชง	๖๑๘
นามสารนิ	๖๑๘
โดยพิมพ์สารนิ	๖๒๒

การ แลก ความ ดำเนิน กิจ เป็น ความ
 หายหระ ของ หมู่ คณะ ไม่ ว่า ชาติ ไต ภา
 ชา ไต นัก ปราชญ์ ไม่ สรรเสริญ ฉะนั้น พวก
 เรา ผู้ นับถือ สำนักรอติดตาม พึง ใฝ่ ใจ ใฝ่ มุด
 เหตุ ที่ เรา จำ เป็น จัก ต้อง พุด ใน ที่ กี่ เนื่อง
 จาก พวก เรา ซึ่ง นับ ถือ สำนักรอติดตาม
 ด้วย กัน มา เกิด มี ความ เหี้ยม แค้น แยก

กันไป ใน เรื่อง สำนักรอ เป็น เหตุ ถึง กับ ทะ
 เถาะวิวาทกัน ใน หมู่ พวกเรา ซึ่ง นับ ถือ สำนักรอ
 อีสตตาม ด้วย กัน เรา เห็น ว่า ไม่ เป็น การ
 สัมคอร อย่าง ยัก เพราะ เหตุ เหตุ นั้น มี
 แต่ จะ ทำ ให้ ร้าย หน้า เขา (สำนักรอ) อื่น
 เพราะ สำนักรอ ของ เรา (อีสตตาม) เป็น สำนักรอ
 ที่ แพ้ หดาย มี มหา ชน นับ ถือ ตระ หดาย
 ร้อย ล้าน คน ซึ่ง ไม่ มี ใคร สามารถ จะ
 หัก ร้าง ความ อิศรัภาพ หรือ เปลี่ยน แปลง ให้
 เป็น อย่าง อื่น ไป ได้ แม้ พระ บาท สัมเด็จ
 พระ เจ้า อยู่ หอ แห่ง กรุง สยาม ซึ่ง พวก
 เรา ได้ อาศรัย พึ่ง พระ บรม โพิธิ สัมภาร อย
 พระ องค์ ก็ ยัง ไ้ ทรง เป็น สำนักรอ ปกหมัก ฤดา
 คคือ พระ องค์ ทรง คัด เลือก ผู้ ที่ มี ภูมิ ฐ
 แต่ง ตั้ง ให้ เป็น อิศรมาม สำหรับ ควบคุม
 คณะ และ ส่ง สอน พวก เราก และ ทรง ประทาน
 เลื่อ ครุฑ ให้ เป็น เกียรติยศ นับ ว่า เป็น
 พระ มหา ฤดา ชิคุน แต่ พวก เรา อย่าง ยิง
 ก็ แดระ การ ที่ พวก เรา ได้ เกี้ยง แ่ง แ่ง กัน
 เอง จะ มี ผล คี่ คัง ฉา และ ข้อ ความ หรือ
 บัญหา ซึ่ง พวก เรา ได้ ไ้ เกี้ยง แ่ง แ่ง กัน
 กัน ใน เวลานั้น นั้น ก็ เป็น ข้อ ความ หรือ
 บัญหา ที่ พระ ตั้ง ฆราษ ผู้ เป็น ประธาน ใน สำนักรอ
 อีสตตาม แห่ง เมือง เมกะห์ ได้ คัด ลิน ชี ชาติ

แล้วว่า ผู้ที่ ทำ คัด ๓๐ ใน เดือน บวช
 หรือ ผู้ ที่ กดำ ไต้ แยัง คัด คำน ว่า ทำ คัด ๓๐
 ได้นั้น เป็น ผู้ ผิด ไม่ ตรง กับ ถทัช ใน ข้อ
 วัตปฏิบัติ ของ สำนานา อีสตาม และ เรื่อง ที่
 พวก เรา ไต้ แยัง แ่ง แ่ง กันนี้ พระ บาท
 ดม เต็จ พระ เจ้า อยู่ หัว แห่ง กรุง สยาม ก็
 ทรง พระ บรม วิญญัญ ให้ พวก อีสตาม ปฏิ
 บัติ เป็น ไป ตาม คำ คัด สิ้น ขี ชาติ ของ พระ สังฆ
 ราช แห่ง เมือง เมกะห์ และ ยัง ทระพระมหา
 กรณว ไปรด เกด้า แะ นำ ให้ พวก เรา ปราณ
 ปรา นอม กัน ซึ่ง ปราภฏ อยู่ แด้า ตาม
 กระแด้ร พระ บรมราช โอง การ ก็ เหตุ
 ผล ดัง ฤา ที่ พวก เรา ชาว อีสตาม ซึ่ง ไต้ ฟัง
 พระ บรม โพิธิ สัมภาร อยู่ จะ ผ่า ผน ขัด ขัน พระ
 บรม ราช วิญญัญ และ กระแด้ร พระ บรม
 ราช โอง การ

การที่ แด้ดง ฎุมิ อด คัด ถึง กับ ขัด ขัน ผา ผน
 เช่น นั้น ก็ เป็น เครื่อง แด้ดง ให้ เห็น ขัด อยู่
 แล้วว่า เป็น ผู้ ที่ อัก ตัญญู มิ ไต้ รุ้ จก
 พระ มหา กรณา ชิคณ ของ พระ บาท ดม เต็จ
 อยู่ หัว ซึ่ง ทรง ไปรด เกด้า ไปรด กระ
 หมอม ให้ ไต้ รับ ความ ร่ม เย็น เป็น คอง อยู่
 ใน เม่น ดิน ของ ท่าน มิ หน้า ข้ายัง ไม่
 เชื้อ ฟัง คำ คัด สิ้น ขี ชาติ ของ พระ สังฆราช

ผู้ เป็น ประ ธาน แห่ง สำนานา อีสตาม ณ เมือง
 เมกะห์ นี้ ก็ ยัง แด้ดง ให้ เห็น ขัด ว่า ผู้ นั้น
 หา ไต้ เคารพ นับ ถือ สำนานา อีสตาม ด้วย หน้า
 ไต้ ใจ จริง ไม่ จึง ไต้ มา กัน แปร ข้อ วัต
 ปฏิบัติ ของ พระ มะหะหมัด ผู้ เป็น เจ้า ให้
 ผิด แยก ไป จาก ความ เป็น จริง อนึ่ง พระ
 สังฆราช แห่ง เมือง เมกะห์ ซึ่ง เวตา นี้
 ใคร ๆ ก็ ไต้ เคารพ นับ ถือ ยก ย่อง ว่า ท่าน
 เป็น ผู้ มี ฎุมิ ความ รุ้ ดี ใน ทาง สำนานา อีสตาม
 ผู้ นั้น ก็ พวก เรา ซึ่ง อยู่ ใน ประเทศ
 สยาม จัก เรียก ว่า เป็น ผู้ ที่ เกิด มา ใน กาด
 ดุด ท้าย ภาย หลัง แห่ง สำนานา อีสตาม ก็ ไต้
 และ เมื่อ จะ พุด ถึง การ ศึกษา แด้า เวียน เรา
 ก็ กดำ ยืน ยืน ไต้ ว่า ไม่มี ใคร ที่ จะ มี
 ฎุมิ รุ้ ดี ไป ยิ่ง กว่า พระ สังฆราช แห่ง เมือง เม
 กะห์ ขอ ให้ พวก เรา ชาว อีสตาม ผู้ มี วิ
 จารณญาณจง ไต้ ครอบ ครอบ คุ เกิด ว่า เหตุ
 ผล ที่ เรา ไต้ บรรยาย มา นี้ เป็น อย่างไร พวก
 เรา มิ ไต้ มา ไต้ แยัง ทะเล ธาร วิวาท กัน อยู่ อย่าง
 นี้ จะ ไต้ ผล อะไร เรา เห็น ว่า มี แต่ จะ นำ
 ความ เดื่อม มา สู้ หมู่ คณะ ของ เรา เท่า นี้
 หา ควร ที่ พวก เรา จะ แ่ง แ่ง กัน โดย ทาง
 ที่ ต่าง คัน ต่าง ถือ คือ อด คัด ไต้ ไต้ กัน ไม่ ควร

เลือกถือเอา สิ่ง ถูก ตรง ค่อ ข้อ วัตถุประสงค์
หรือ ใน สิ่ง ที่มี หลักฐาน เหตุผลพอจะฟัง
เชื่อได้ เป็น โหญ

เรื่องที่เราได้บรรยาย มา นั้น ถ้า มีความประ
สงค์ แต่จะสมาน หน้าใจพวก เราชาว อีสถาน ถ้า
พวก เรารชาว อีสตามคนหนึ่ง คนใด ยังมี ความ
สงสัย อยู่ ขอ เชิญ ไป ทาม ครูชอ และ คำบด
ดี แยก มหา นาค จัหวัด พระนคร และ ครู
หมัด ควณยี อา มีน คำบด ลุมภาดี ประจตุ
โต มา น บ้าน หาดทราย ผู้ ที่ เรา ออก
นาม มา น จะ เป็น ผู้ ช้ แรง ข้อ เท็จจริง ใน ข้อ
วัตถุประสงค์ หรือ บท กฏ คำ ภาว แห่ง สำนานา อีส
ตาม ให้ ท่าน ทราบ โดย แจ่ม แจ้ง ชัด เจน และ
ท่าน จะ ไป หา เวตา หนึ่ง เวตาใด ก็ ได้ ยิน
ดี จะ รับ รอง ค่อน รับ อยู่ ทุก เมื่อ

ด้วยการที่เส่มียนพนักงานแพนภกรรมกร
กรรมกร มณฑล กรุง เทพ ฯ ต้อง มี ผู้ ประกัน นั้น
เป็น ระเบียบ การ ซึ่ง ได้ ปฏิบัติ กัน มา ตั้ง
แต่ ครั้ง กรรม สรรพากร ใน ยัง ไม่ได้ รวมกัน
บัด นี้ กรรม สรรพากร ใน กับ กรรม สรร พากร

นอกกรรมกรกัน แล้ว เรียกว่า กรรม สรรพากร
แต่ได้ ใช้ ระเบียบ การ งาน เป็น กรรม แด กระ
ทรวง เดียว กัน แล้ว แต่ เหตุใด เส่มียน
พนักงาน สรรพากร มณฑล กรุง เทพ ฯ จึง
ยัง ต้อง มี ประกัน อยู่ ตาม เดิม อีก ส่วน
เส่มียน พนักงาน แพนภ กรรม สรรพากร มณฑล ชัน
นอก หา ต้อง มี ประกัน ไม่ ไม่ ทราบ
ว่าเป็น เพราะ เหตุผล กติกา ข้าราชการ
กรรม แด กระ ทรวง เดียว กัน จึง ต่าง กัน ที่
ต้อง มี ประกัน ก็ มี แต่ ที่ ไม่ ต้อง มี ประกัน
ก็ มี แต่ ได้ ทราบ ว่า เรื่อง การ ที่ จะ ให้
เส่มียน พนักงาน มี ประกัน ควณ นี้ เมื่อ ครั้ง
กรรม สรรพากร นอก ยัง ไม่ได้ รวมกัน ก็ได้
ดำริ ที่ จะ ให้ เส่มียน พนักงาน แพนภ กรรม สรรพ
กร มณฑล ชัน นอก มี ประกัน เหมือน
อย่าง กรรม สรรพากร ชัน ใน เหมือน กัน แต่
เทศา แดอุปราช มณฑล ต่าง ๆ ช้ แรง ชัด ช้อง
ว่า เส่มียน พนักงาน แพนภ กรรม สรรพากร มณฑล
ชัน นอก เป็น คน จร ไป จาก ท้อง ที่
อื่น ทั้ง นั้น ชัด ช้อง แก่ การ ที่ จะ หา ผู้ ประ
กัน ถ้า กรรม สรรพากร นอก จะ ต้อง การ
ให้ มี ประกัน ก็ ขอให้ จัด ส่ง คน ที่ กรรม
ออกไป ที่ นั้น ับ ประสาอะไร จะ ให้ เส่มียน
พนักงานแพนภกรรมกรตามมณฑล ชัน นอก

ทุก ๆ ท่าน จึงได้ส่ง หนังสือไปให้ ท่านก่อน โดยมีได้ เรียกร้องเงินค่าบำรุง ต้องนำเหมือนกับ ระเบียบ ของ หนังสือ สือ พิมพ์ อื่น ๆ แต่ จะให้ส่ง ต้อง นำ จน ตลอดฉบับนั้น เป็น การ เหลือ อดิษฐ์ ของ ผู้ซึ่ง เขา นาม ว่า กรรมกร

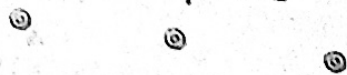
ท่านสมาชิกทุก ๆ ท่านคงจะเห็น ใจของ กรรมกร บ้าง

ระเบียบ การ ของ กรรมกร เท่าที่ ปฏิบัติ ทำมา สำหรับ เงิน ๆ ทอง ๆ ก็ เรียกว่า เชื้อ ออเนอร์ ของ ท่าน สมาชิก ทุก ท่าน จึง มีได้ เกรง ครัด ใน เรื่อง นี้ กต่าง คือ พอ ท่าน ส่ง จดหมายไป ขอ รบ โดยบอก ตำแหน่ง ที่ อยู่ ไว้ ชัด เจน ท่าน ก็ ต้อง ได้รับ หนังสือ อ่าน สัม ความ ประสงค์ โดยมี ต้อง ส่ง เงิน ค่าบำรุง ต้อง นำ ก่อน เหมือน กับ ระเบียบ การ หนังสือ สือ พิมพ์ อื่น ๆ

การ ที่ กรรมกร ปฏิบัติ ระเบียบ การ เช่น นี้ ก็ หวัง ว่า คน เรา เมื่อ มี ทรัพย์ ใจ ก็มี ทรัพย์ ใจ ส่วน ท่าน ที่ ส่ง ค่าบำรุง ไปให้ แล้ว กรรมกร ขอน้อม ศรัทธา แสดง ความ ขอบ พระคุณ และ ขอบใจ อย่าง ยิ่ง เพราะ รู้ สึก ว่า บางท่าน เมื่อ ส่ง เงิน บำรุง ไปให้ แล้ว ยังมี จดหมายไป พุดด้วย คำ อ่อนหวาน เป็น เหตุ ให้ ใจ ของ กรรมกร มาก รู้ สึก ว่า ท่าน บำรุง ด้วย ความ เชื้อ เพื่อ จริง ๆ กรรมกร จึง ไม่ ขอ ถิ่น พระคุณ เลย

กรรมกร เห็น ว่า เป็น เวลา สัมควร แล้ว จึง ขอ ความ เชื้อ เพื่อ ขอให้ ท่าน สมาชิก ซึ่ง ดง นาม ไว้ แล้ว หรือ ท่าน ที่ จะ ดง นาม ไว้ ใหม่ คิด ดู ที่ หรือ ว่า กรรมกร ได้ มี ประโยชน์ สัมควร จะ บำรุง หรือ ไม่? และมี นาย พอ จะ เชื้อ หลักฐาน ได้ หรือ ยัง

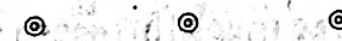
ณนี้ จึง ขอ เชื้อ ให้ ทราบ ว่า กรรมกร ยังมี กำลัง อยู่ ทราม ใด สภาพ ของ

กรรมกร ก็ ยัง เค่น ปรากฏ อยู่ ได้ ทราม นั้น กำลัง ของ กรรมกร ไร่ อื่น ใด ก็ คือ ท่าน สมาชิก นั้น เอง ซึ่ง จึง เป็น กำลัง ของ กรรมกร บำรุง ให้ กรรมกร มี ชื่อเสียง ปรากฏ อยู่ ได้ เหตุนี้ ขอให้ ท่าน สมาชิก ผู้ซึ่ง ยัง ไม่ได้ ส่ง เงิน ค่าบำรุง อีก หลาย ร้อย ท่าน โปรด ส่ง ไป ให้ ด้วย เพื่อ เป็น กำลัง ของ กรรมกร ต่อไป หวัง ว่า

จดหมาย ของ พระ บรมวง ดำรงวิจิตร ซึ่ง
มี คอบ หรือ ถามไป ยัง เรา อีก เรา ขอ
ตอบว่าได้อ่านแล้วนี้เป็นคำคอบของกรรมกร

จดหมาย ร้องทุกข์ ของ ผู้เขียน นาม ว่า
ราษฎร ผู้เดือดร้อน ได้ พุด ถึง เรื่อง เจ้า
พนักงาน จำ หน่าย แล่ต้มปี่ ค้าด และ เจ้าพนักงาน
กองหมาย หรือต้ม ละลาย เรื่อง การ รับ
เช็ก เราได้รับ แล้ว จะ พิจาร ด ก่อน หรือ
มี ฉนั้น จะ เรียน ถาม ท่าน ผู้ใหญ่ ให้ ทราบ
เพื่อ จัก การ ต่อไป

จดหมาย ของ นาย ชั่ว ชูชาติ นาย สด
นาย จิต นาย จ. ได้รับไว้ แล้ว เรา จะ พิจาร
ณา พุด ใน วัน หลัง

เรื่องคำ ร้องทุกข์ ของพวก คุณะ เสมียน
อำเภอ ซึ่ง เรา ส่งไป เรียน ท่าน เจ้า พระ
ยายม ราช นาน แล้ว แต่ยังไม่ได้รับ คำ ชี้แจง
เรา เกรง ว่า ท่าน จะ ต้มเสีย เรา จึง ขอ
เรียนให้ทราบ อีกว่า เจ้าคุณ จะ มี ทาง
จักการ อย่างไร ได้บ้าง โปรด แจ้งให้ทราบ

ด้วย เพราะ พวก เจ้า ทุกข์ กระจาย อยาก
ทราบ

อำมาตย์ ตรี หลวง เสริม วิชชา พุด (ไป
หุตะโกวิท) ได้ส่งวิธีแต่งจดหมายสำหรับประ
ถมปีที่ ๓ ไป ให้ เป็น สบ บัด ของ ห้อง สบมุด
เรา ๓ เฒได้ รับ แล้ว ขอ แสดง ความ ขอ
ใจ หนังสือ นี้ เรา เห็น ว่า เป็น ประโยชน์
ช่วย การ แต่ง ของ นักเรียน ชั้น ต่ำ ๆ ได้ดี

อำเภอ รอบ กรุง จังหวัด ศรีอยุธยา
วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๔
คำนำมายังท่าน บรรณาธิการหนังสือพิมพ์
กรรมกร ทราบ

ด้วย ข้าพเจ้า ขอ พึ่ง นำ กระดาษ ของ
ท่าน เพื่อ ขอ ความ ยุติธรรม ให้ เสมอ หน้า
กับผู้ที่ มีนา ทั้ง หลายบ้าง ดัง จะ ได้
บรรยายต่อไป นี้ คือ ข้าพเจ้า มีนา อยู่
ใน อำเภอ อ้อย จังหวัด อยุธยา ๓ แปลง
ข้าพเจ้าได้นำเงิน ค่านาไป ชำระ ที่ อำเภอ
อ้อย เสมอ ทุกปี แต่ พ.ศ. ๒๔๖๔ ข้า
พเจ้า ยัง ค้าง อยู่ เพราะ ท่านาไม่ใคร่ จะ ได้

ผล ข้าพเจ้าได้รับ จดหมาย นายอำเภอ
 จึง น้อยให้รับนำ เงิน ค่านา ที่ค้างไป ชำระ
 ภายใน ๓๐ วัน ถ้า ไม่ นำ เงิน ไป ชำระ ตาม
 กำหนด จะ ยึด ที่นา ของ ข้าพเจ้า ขายทอด
 ตลาด ข้าพเจ้า ต้อง เทียบดูเงิน เราไป
 ชำระตาม กำหนด แล้ว และ ข้าพเจ้า เทียบ
 สอบถาม เรื่อง เงิน ค่านา ค้าง ที่ เรา มี น
 อยู่ใน อำเภอ นี้ และ กำหนด ผู้ใหญ่ บ้าน
 บางคน ที่ควร เชื่อ คือ ได้ ได้ ว่า นาย
 ยังมี เงิน ค่านา ค้าง อีก มาก ราย คือ เรา
 เอง มี หนึ่งใน ได้รับ ส่วนลด ค่านา น้อย ที่สุด
 เพราะ เจ้า นาย ท่าน เก็บ เงิน ค่านา เรา แต่
 ค่านา ไปหมด แล้ว ท่านก็ไม่ เสีย เงิน ให้ กับ
 รัฐบาล นาย อำเภอ ก็ไม่ ลด ยึด ที่นา
 แต่ ข้าพเจ้า เทียบ สอบถาม คง ไม่ อีก ได้
 ความจริง ว่า เจ้า นาย บาง ท่าน บาง พระ
 องค์ ค้างเงิน ค่านา กับมา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๖
 ถึง พ.ศ. ๒๔๖๕ รวม ถึง ๑๐ ปี นาย อำเภอ
 หรือ ทาง จังหวัด ตลอดจน ไม่ ท่าน ที่
 ทราบ ได้ คือ ท่าน ก็ไม่ กัด จะ คัก เดือน
 หรือ ยึด ที่นา ขายทอดตลาด เหมือนราชบุตร
 ตามัญ แต่ ข้าพเจ้า ค้าง มา มี เดียว ต้อง
 ถูกบังคับ เช่น นี้ใคร จะไม่ เสีย ออก เสียใจ

บ้าง เจา นาย ท่าน ได้ เงิน เดือน ก็เหลือ
 ใช้อยู่แล้ว ค่าเช่า นา ของ ท่านไว้ ๓
 บาท คนหนึ่ง คง หุดเอา พันไว้ ยังเก็บ เงิน
 ค่านา ของ รัฐบาล จากผู้ทำ นา ไป ไว้ใน
 กำมืออีกท่านไม่เสียเงินค่านาให้แก่รัฐบาล
 ก็ไม่มีใครทำไม่เห็นท่าน (ความยุติธรรม)
 ข้าพเจ้า ขอ ยก คดี อย่าง มาให้ มหาชน ทั้ง
 หาดยทราบ ทด กัน เช่น เจ้า พระ ยายมราช
 เด่นา บดี กระ ทรวง มหาศ ไทย ค้าง มา ตั้งแต่
 พ.ศ. ๒๔๕๖ ตลอดถึง พ.ศ. ๒๔๖๕ นับ
 จำนวน เงิน ที่ ค้าง มา ถึง พ.ศ. ๒๔๖๕ เป็น
 เงิน ๑๕๐๐ เศษ นาย กองนาได้ เก็บ เงิน
 ค่าเช่า นา แต่ ค่านา ไปให้ เจ้าของ นา หมด
 แล้ว กรมหมื่น พงษาฯ ค้าง มา เช่น เดียว
 กับ เจ้า พระ ยายม ราช เก็บ เงิน หมด แล้ว
 เหมือนกัน ยัง ค้างเงินค่านา ๑๕๐๐ บาท เศษ
 สมเด็จ พระ มาตุจฉา เจ้า ค้าง มา แต่ พ.ศ.
 ๒๔๖๓ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๕ แต่นับ จำนวน เงิน
 มา ถึง พ.ศ. ๒๔๖๕ ยัง ค้าง ๓๐๐ บาท เศษ
 มหาศ เด็ก ของ พระ องค์ ท่าน เก็บเงิน หมด
 แล้ว เหมือนกัน พระเจ้าบรมวงศ์เธอ
 กรม พระดำรง ราชนาภาพ ค้าง มาแต่ พ.ศ.
 ๒๔๖๒ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๕ นับจำนวนเงินตลอด

มาถึง พ.ศ. ๒๔๖๔ ค้าง เป็นเงิน ๘๐๐ บาท
 เศษ นาย กอ ยนา ได้เก็บ ค่านา ไปให้
 พระองค์ เดรัจฉ แล้วพระยาอรรณการาค้าง
 มาแต่ พ.ศ. ๒๔๖๓ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๕ เป็นเงิน
 ๑๕๐๐ เศษ คุณหญิง เก็บ ค่านา แด
 ค่านาไปหมดแล้ว ผู้ทำนาของท่าน
 บอกว่า ค่านา แด ค่านา สดต่างก็เดียว
 ก็ ค้างไม่ได้ ถ้าขึ้นค่าง ต้อง ยึด กระบือ
 บังคับให้ โอน คิว พิมพ์ รูป พรรณ ให้ ท่าน
 ทน ที่ หม่อมมราชวงษ์ ด้วง พรรณ ค้าง
 มาแต่ พ.ศ. ๒๔๕๖ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๕ เป็นเงิน
 ๒,๐๐๐ บาท เศษ แด ยังมี เจ้า นาย บาง
 พระ องค์ บาง ท่าน ที่ อยู่ ทาง กรุง เทพ ยง
 ค้าง อยู่ อีก มาก ราย ข้าพเจ้า ส้าชก ยก
 ขึ้น มาเป็น คิว อย่าง ท่าน ก็ เห็น ได้ ว่า เหตุ
 ไต นาย อำเภอดอดดถึง เจ้า เมือง ขึ้น ไป
 จึง ปลดปล่อย ให้ ค้าง ถึง ๘ ปี ๑๐ ปี ได้ ส่วน
 ราษฎร ดำเนินชีวิต เอาเงิน ไม่มี เงิน คิด บ้าน
 หรือ จะ เห็น ว่า ท่าน เป็น พระบรม วงษานู
 วงษ์ แด เป็น เสนาบดี กระ ทรวง มหา ไท ย
 พอ จะ เชื้อ ออเบอริ และ เกียรติยศ ได้ ว่า ถึง
 อย่างไร ท่าน ก็ มี เงิน ให้ ถึง จะ ค้าง นาน
 ก็ ไม่ เป็นไร (โอ้เจ้า ประคุณยุดิธรรมฯ)
 นายไม่ ชอบ อยุดิธรรม

เรื่อง ที่ เจ้า พนักงาน เร่ง รัต บังคับให้
 ราษฎร เสีย ค่านา ถึง กับ ยึด ททรัพย์ ชาย
 ทอด ตถาด นั้น เรา ได้ เคย พูด ไว้ ใน เรื่อง
 เดือด ร้อน ราษฎร ชาต ประ โยชน์ หลวง ใน
 หนังสือ ของ เรา คราว นั้น แล้ว
 การ ที่ เจ้า พนักงาน ทำ ดัง นี้ ก็ เท่า กับ
 หาทาง ให้ ราษฎร เป็น โจร ผู้ ร้าย ยิ่ง จน
 เพราะ ราษฎร เมื่อ หมด หด กทรัพย์
 แด ก็ ไม่ มี ทาง ที่ จะ ทำ มา หา กิน เมื่อ
 ความ จน บับ คน หนัก เข้า ก็ ต้อง หัน เข้า
 หา ทาง ทุจริต เรื่อง นี้ เรา ขอ ให้ เจ้า
 พนักงาน ผู้ ทำ การ เก็บ เงิน ภาษี อากร จง
 หยิบ ค้า ตัก เตือน เจ้า พนักงาน ปกครอง
 ท้อง ที่ ซึ่ง ท่าน เจ้า พระ ยาย มราช ได้
 เรียบ เร็ว ไว้ นำ ๒๐ ว่า ด้วยการ เร่ง รัต
 ภาษี อากร และ การ ที่ ทำ เช่น นี้ ก็ นำ
 ค่านา น้อย แล้ว ส่วน ราษฎร ทำ ไม่ เร่ง รัต
 เอา ได้ ส่วน เจ้า นาย ทำ ทอด ทั้ง ได้ ค้าง ๘
 ปี ๑๐ ปี หรือ ว่า มี ข้อ ยก เว้น เป็น พิเศษ
 อย่านไร หรือ เกรง ว่า ทำ ลง ไป แด จะ ไม่
 มี เก้า อึ่ง ถ้า ดัง นี้ ก็ เป็น อัน เข้าใจ
 เลิศ เรื่อง นี้ เรา เชื่อ ว่า เจ้า นาย ที่ ปลด ปล่อย
 ให้ เงิน ค่านา ของ รัฐบาล คิด ค้าง อยู่
 มากๆ เช่น นั้น คง เปน ด้วย ความ หด

มา ถึง พ.ศ. ๒๔๖๔ ค้าง เป็น เงิน ๘๐๐ บาท
 เศษ นาย กอย ณา ได้ เก็บ ค่านา ไปให้
 พระองค์ เดรัจฉ แล้วพระยาอรรถการาค้าง
 มาแต่ พ.ศ. ๒๔๖๓ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๕ เป็น เงิน
 ๑๕๐๐ เศษ คุณหญิง เก็บ ค่านา แด
 ค่านาไปหมดแล้ว ผู้ทำนาของท่าน
 บอกว่า ค่านา แด ค่านา สดต่างก็ เดียว
 ก็ ค้างไม่ได้ ถ้าขึ้นค่าง ต้อง ยึด กระบือ
 บังคับให้ โอน คิว พิมพ์ รูป พรรณ ให้ ท่าน
 ทน ที่ หม่อมราชวงศ์ ด้วง พรรณ ค้าง
 มาแต่ พ.ศ. ๒๔๕๖ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๕ เป็นเงิน
 ๒,๐๐๐ บาท เศษ แด ยังมี เจ้านาย บาง
 พระ องค์ บาง ท่าน ที่ อยู่ ทาง กรุง เทพ ยง
 ค้าง อยู่ อีก มาก ราย ข้าพเจ้า ด้วง ยก
 ขึ้น มาเป็น ตัวอย่าง ท่านก็ เห็น ได้ ว่า เหตุ
 ไต นาย อำเภอดอดถึง เจ้า เมือง ขึ้น ไป
 จึง ปลดปล่อย ให้ ค้าง ถึง ๘ ปี ๑๐ ปี ได้ ส่วน
 ราษฎร ดำเนินชีวิต เขาจน ไม่มี เงิน คิด บ้าน
 หรือ จะ เห็น ว่า ท่าน เป็น พระบรม วงษา
 วงษ์ แด เป็น เสนาบดี กระ ทรวง มหาศ ไทย
 พอ จะ เชื้อ ออเบอร์ และ เกียรติยศ ได้ ว่า ถึง
 อย่างไร ท่าน ก็ มี เงิน ให้ ถึง จะ ค้าง นาน
 ก็ไม่ เป็นไร (โอ้เจ้า ประคณยุดิธรรมฯ)

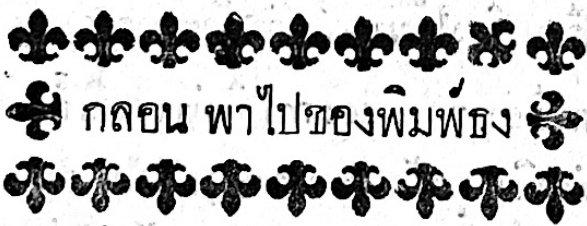
นายไม่ชอบ อยู่ดิธรรม

เรื่อง ที่ เจ้า พนักงาน เร่งรัด บังคับให้
 ราษฎร เสีย ค่านา ถึง กับ ยึดทรัพย์ ชาย
 ทอดตลาด นั้น เราได้ เคย พูด ไว้ ใน เรื่อง
 เตือดร้อน ราษฎร ชาดประ โชนัน หลวงใน
 หนังสือ ของ เรา คราวหนึ่งแล้ว
 การ ที่ เจ้า พนักงาน ทำ ค้าง นี้ ก็ เท่า กับ
 หาทาง ให้ ราษฎร เป็น โจร ผู้ ร้าย ยิ่ง ขึ้น
 เพราะ ราษฎร เมื่อ หมด หดก ทรัพย์
 แดก็ ไม่มี ทาง ที่จะ ทำ มา หา กิน เมื่อ
 ความจน บังคับ คน หนัก เข้า ก็ ต้อง หัน เข้า
 หา ทาง ทุจริต เรื่อง นี้ เรา ขอ ให้ เจ้า
 พนักงาน ผู้ ทำ การ เก็บ เงิน ภาษี อากร จง
 หยิบ ค้ำ คัก เดือน เจ้า พนักงาน ปลดครอง
 ท้อง ที่ ซึ่ง ท่าน เจ้าพระ ยายมราช ได้
 เรียบ เรียง ไว้ นำ ๒๐ ว่า ด้วยการ เร่งรัด
 ภาษี อากร และ การ ที่ ทำ เช่น นี้ ก็ นำ
 คำ หิน อยู่ แลแล้ว ส่วน ราษฎร ทำ ไม่ เร่งรัด
 เขาได้ ส่วน เจ้านาย ทำ ทอด ทิ้ง ได้ ค้าง ๘
 ปี ๑๐ ปี หรือ ว่า มี ข้อ ยก เว้น เป็น พิเศษ
 อย่านไร หรือ เกรง ว่า ทำ ลง ไป แลแล้ว จะ ไม่
 มี เก้า อื่น ถ้า ค้าง นี้ ก็ เป็น อัน เข้าใจ
 เล็ด เรื่อง นี้ เรา เชื่อ ว่า เจ้านาย ที่ ปลดปล่อย
 ให้ เงิน ค่านา ของ รัฐบาล คิด ค้าง อยู่
 มากๆ เช่น นั้น คง เป็น ด้วย ความ หด

กรรมกร

ดิม โดย นาย กอง ผู้ จัด การ แทนไม่ ทอด
 เรียนให้ ทรงทราบ, ทราบ, ทรงเข้า พระทัย
 เข้าใจ, ว่า นาย กอง จัด การ เดรัจฉา และเจ้า
 พนักงาน ก็กัถวเกรง ขำนาจ วาสนาไป เอ็ง
 ไม่ กัถา ตัก เตือน หรือ บังคับได้เมื่อ เจ้า
 พนักงานยัง ประกอบ ด้วย ภายาคติ อยู่ ดัง
 *นี้ ไม่ สามารถจะ จัด การ ไป ได้ เรา ขอ แนะนำ
 นำว่าควร ตาออก เสีย ดี กัถา รัฐบาล จะ ได้
 จัด เจ้า พนักงาน ผู้ สามารถ ทำ การ ต่อ ไป
 มี ฉนั้น เงิน ของ รัฐบาล ก็ จะ คง ค้าง ตก
 คำ ตูญ หายไป โดย ใช้ เหตุ ท่าน ผู้ ใหญ่
 ผู้ มี ขำนาจ สูง ควร จะ สอดส่อง หรือ คำ
 นิ เตียบ้าง

บ. ก. ก.

เดียง ข้าง กิน มุด ข้าง บุราณ ข้าง
 กัถา ถัน มา สัมยันี้ ควร กัถา ว่า ถ้าคน
 โต กิน คำโต

คน เด็ก กิน คำ เด็ก ถูก เด็ก ๆ ทำ
 โยได้ ฉเยอ หยิบปลาขึ้นโต ผู้ใหญ่แหว
 แด ตา เขียว

คน โต ฉลาด คิด ขึ้น นิด ๆ ไม่ แด
 เหลี้ยว ไม่ ครัว ปาก คอ เขียว ถ้า จะ

เคียว ๆ ให้ พอ

เด็ก ๆ วัง โดด โผน ดง น้ำ โจน ว่า
 ชน หนอ ผู้ใหญ่ ทำ แด้ว ฮ้อ ว่า ดอง ฮ้อ
 เอ็ก เซอร์ ไชร

คน เด็ก ต้อง ไป ก่อน คน ใหญ่ จร
 เที้ยว สาย ได้ กัถา ก่อน ไม่ เปดไร คน
 เด็ก ให้ ทรง เวตา

ไม่ เห็น ยอ กัถา ได้ มาก ที่ ต่ำ มาก
 น้อย ฉภา คน โต กัถา ว มุสา ฟัง เพราะ
 หู ชู ขึ้น ใจ

คน เด็ก กัถา จริง จัง เขาก็ ยัง จะ
 ดง ดัย ฟัง ดู ชัด หู ไป ไม่ ไพร เพราะ เพราะ
 น้ำ คำ

คน โต ทำ อะไร ถึง ผิด ไป ก็ ดู ขำ
 คน เด็ก โดย จำ ทำ ผิด นิด หน่อย พดอย
 อัมปรี

คน โต เดิน พัน ดัก เดิน กัน ได้ โดย
 ดี เพราะ ว่า บ้าน ช่อง มี ที่ ซ่อน เณ
 เดิน สบาย

ถึง ใคร จะ รู้ ทำ ก็ ไม่ กัถา ไป กัถา
 กตาย คน เด็ก เดิน เพราะ ที่ ร้าย ต้อง
 ถูก จับ รับ โทษ ทันท์

คน ตรง เขา ว่า โง่ ไม่ ฉโก พลิก
 แพรง ทัน คน คค นิยม กัน ว่า ฉลาด ปราชญ์
 เปรียว ปรีอ

นิ่งๆไม่ไปมา เขาก็ว่าทำเล่นข้อ
คนที่มันล่อพูด เขาชอบพอ ชม ว่าดี
ก็อัยศว่า เป็นใหญ่ ไม่ปลตอยให้
ผู้น้อยฟรี มีปากเหมือนไม่มี มีเสียง
เป่าเหมือน เต่าหอย

เห็นคน เป็นสัตว์ชาติ มีอำนาจยก
กัน ลอย ค้าง พวกผู้ชั่วพลอยๆ ชำเคิม
เสริมท้ายกัน

กินมากต้องครากใหญ่ ยิ่งทำได้
มากขึ้น ครั้นกินน้อยค่อยผ่อนผัน ทำ
ได้ต้องต้องพอ ดี

แต่ใหญ่ใช้กลบดอย ใช้ว่าดอย
จะไม่ มี คนที่รู้วิธี จักขาดพลังระทลายา

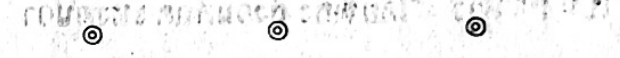

นา นาคาวรม

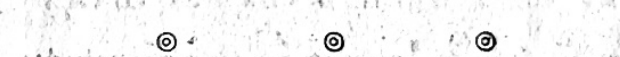

ดาวผล ที่แสง หามา ได้โดยชอบ
ธรรม คือ ตรา เครื่อง หมายถึงความชอบ แห่ง
พระเจ้า ส่วนดาวที่บน ขนได้ ด้วยธรรม
ก็คือ สระเสถ์ แห่ง พระเจ้า ผู้ได้รับ ดาว
อัน เกิด ขึ้น ได้ โดย สอง สถาน น ย่อม ล้อ
ธรรม ชาติ แห่ง ความ เป็น มนุษย์แท้ และ
เทียม ต่าง กัน

ใคร จะ ตั้ง โฆษณา ด้วย เชื้อ ฤทธิเดช
ว่า ข้าพเจ้า เป็น ชาติ มนุษย์แท้ ส่วน ขน
นอกนี้ เป็น มนุษย์ เทียม แกลไกรหา ได้ไม่
แต่เรา กล่าว การงาน และ อาการ ที่ ทำ ของ
เรา นั้น เอง เป็น ผู้แก้ บัณฑิตา ของเขาให้ โลก
พบ เห็น สภาพ ที่ เป็น จริง

ชีวหา ประสาท เป็น ห้อง คุหา ที่ บรร
ลุถึง ทั้ง หลาย คือ ความจริง ถึง ทั้ง หลาย
จะ ปรากฏ ได้ ก็ เพราะ ประ ตู แห่ง คุหา นั้น
แย้ม ออก ตาม ภาวะ ยะ วาร ถ้า ชิว หา มุ
แกดถึง หมิ่น ความจริง เสีย แล้ว ถึง ทั้ง หลาย
จะ เป็น ความ จริง ไป ได้ ที่ ไหน

อาชีพ ที่ สำเร็จ อยู่ ได้ เพราะ ถึง
ความ จริง ของ ผู้ จ้าง จะ ยึด ชีวิต ไป ใน
โลก นับอย่างต่ำ ก็คือ รัตนะ แห่ง โคตร
ส่วน มนุษย์ นอก นี้ พระ โมโน ประ สาท จะ
ไม่ ควร กล่าว เทียว หรือ ว่า คือ กะเพาะ ราก
แห่ง ราก โสธ

ฆาฏ กรรม อย่าง โหดร้าย คือ การ
ฆ่า เกียรติยศ ของ ขน พวกหนึ่ง โดย อธรรม
ว่า ที่ เพื่อ พอก พุด เกียรติยศ อัน มี ค่า คุ

EX LIBRIS
NOPORN SUWANPANCHI

เท่าที่กระทรวงมหาดไทย ส่งฎีกา
 ของราษฎรไปให้พระยาสุนทรบุรีไต่สวน
 คดีของเราก็เท่ากับถามว่า "บัตต์ สตีอาวุโส"
 ถ้าเรื่องเป็นจริง พระยาสุนทรบุรี จะดำ
 รับว่า "อาภรณ์เตบัตต์ สามี" ละ หรือ และ
 เมื่อพระยาสุนทรบุรีรับแล้ว กระทรวง
 มหาดไทย จะดำให้ อภัยโดย กตาวา "อา
 บัตต์ สตีอาวุโส บัตต์ ยี สตี สามี" หรือไม่ เราเห็น
 จำ เป็นไปไม่ได้

๐ ๐ ๐

เอาละ สัมมติว่า เมื่อกระทรวง
 มหาดไทยใช้ อภัยแล้ว พระยา สุนทร บัร
 จะดำรับ ใหม่ ว่า "สาชุตุ ภูณเต สตี สตี
 สามี สาคชุตุ ภูณเต สตี สตี สามี สาคชุตุ
 ภูณเต สตี สตี สามี" เราเห็นว่า เรื่องเหลา
 นี้ จะ เป็น ไป อย่าง พระ แดง อามัต ไม่ ได้
 อย่าง แน่ นอน

๐ ๐ ๐

การ ทุจริต ของ พระ กับ การ ทุจริต
 ของ ชาวาคี ต่าง กัน มาก เพราะ กิจ ที่
 ทำ นี้ ภูมิ บัด ไม่ เหมือน กัน เมื่อ เป็น เช่น
 นี้ การ เชื่อ ความ บริสุทธิ์ ของ พระ กับ ความ
 บริสุทธิ์ ของ ชาวาคี ก็ จำ เป็น ต้อง ต่าง กัน
 ฉนั้น รัฐบาล จึง ได้ ตั้ง ศาล ไว้ เพื่อ ชำระ
 อรรถคดี

โลกย์ปวงณา-วิสัยชนา

ลุงดีว — เดี๋ยงอะ ไร อิก ทัก ครัก โครม
 ปาน ว่า โรง พิมพ์ จะ ต้มจมนไป
 ก็ว่า ได้?

หนูชวาน — อ้อ! เดี๋ยง ฝ่าย บุน ฝ่าย บู้ เขา
 สู้ ความ กัน อย่าง ไร ละ ครับ

ลุงดีว — เอ๊ะ! สู้ ความ อะ ไร กัน. ดุงยัง
 ฟัง ไม่ เข้าใจ?

หนูชวาน — เอ้า คณะ บาง กอก การ เมือง
 และ สยาม ราช ฎี ฝ่าย ๑ พิมพ์
 ไทย และ กรรมกร อิก ฝ่าย ๑ ไ
 ละ ครับ เขา เกียง กัน ยก ไหญ่?

ลุงดีว — เกียง เรื่อง อะ ไร กัน. เออ ตอง
 เต่า ให้ ดุง ฟัง บ้าง?

หนูชวาน — เรื่อง เป็น ดุง น้ ครับ ฝ่าย บาง
 กอก การ เมือง กับ พวก เขา ออก
 ความ เห็น ว่า ประเทศ เรา ยัง
 ยาก จน ควร จะ คิด บำรุง การ
 กสิกรรม หัตถกรรม และ พาณิช
 การ ก่อน และ ควร จะ ถด
 กำ ตั้ง ทหาร เดี๋ย บ้าง เพื่อ เขา
 เงิน มว บำรุง ทาง ที่ ถด าว แล้ว

๐ ๐ ๐

กรรมกร

ทั้ง นาย พิมพ์ ไทย กต่าง ว่า
 ทหารเกณฑ์ กต่าง ของประเทศๆ
 จะไม่ มี ทหารไม่ได้ จำเป็น
 ต้องมี กต่างทหารไว้ พร้อมมือ
 เพื่อ คัด สู้ ภัยอันตราย นอก
 และ ภายใน
 ดุงดีว — เขา ละ ดุง เขา ใจ ละ แต่ ดุง
 อยาก จะ ถาม เจ้า ก็ ใน เรื่อง นี้
 เจ้า มี ความ เห็น ว่า ยัง ไรว ?

หนูชวาน — เป็น เรื่อง ที่ พุด ยาก ถ้า จะ
 เปรียบ กับการ มี เรือ ไม่มี พาย ก็
 ได้ เชน เดียว กัน การ มี ทหาร
 ถ้า ไม่ มี กต่าง ทหาร สำหรั บ
 บำรุง ทหาร ทหาร ก็ อยู่ ต่อ
 ไป ไม่ได้ หรือ มี กต่าง ทหาร
 แต่ ไม่ มี ทหาร คุ่ม ครอง ก็ ไม่
 ได้ เชน เดียว กัน ตตรุ ภาย
 นอก ภาย ใน มัน ก็ จะ มา ปล้น
 เขา

ดุงดีว — ก็ ถูก ของ เจ้า แต่ ที่ เจ้า ว่า
 เป็น หลก ทั่วไป ถ้า จะ พุด
 กัน โดย เฉพาะ สำหรั บ ประเทศ
 สยาม ตาม ความ เห็น ของ

ดุงดีว เห็น ว่า เรา ควร จะ บำรุง
 ให้ พร้อม กัน ทั้ง ๒ ฝ่าย ใน
 เสนอ ราช มติ ส่วน ราย ได้ ซึ่งมี จำกัด จะ
 มี ไร จะ บำรุง ให้ ยิ่ง ขึ้น ไม่ได้ นั้น ก็
 เห็น ว่า ควร จะ ตตรุ ราย จ่าย ทาง
 อื่น ยิ่ง กว่า ตตรุ ราย จ่าย ทาง ทหาร
 เพราะ การ บำรุง ทาง ทหาร ใน
 ประเทศ เรา เท่า ที่ เป็น อยู่ ใน
 เวลานี้ ก็ ออก จะ น้อย พอ อยู่
 แล้ว จริง อยู่ ถ้า จะ มอง จำ
 นวน เงิน ตาม ส่วน เทียบ จะ เห็น
 ว่า เป็น จำนวน มาก ยิ่ง กว่า กระ
 ทรวง อื่น แต่ ถ้า เรา จะ บิด
 งบประมาณ ของ กระ ทรวง
 อื่น เสีย และ พิจารณา ดู งบ
 ปรมาณ ของ กระ ทรวง กระ
 ตา โหม เทียบ กับ การ งาม ที่ ดี
 ก็ จะ เห็น ได้ ว่า ไม่ พอ เพียง พอ
 หรือ ถ้า จะ เทียบ กับ ต่าง ประ
 เทศ ก็ ยัง เห็น ว่า น้อย เต็ม ที่
 เมื่อ กระ นี เรา ก็ ยัง จะ ตตรุ อีก
 หรือ ? ดุงดีว เห็น ว่า ราย จ่าย
 กระ ทรวง ต่างๆ ที่ เป็น อยู่ เเว

งานนี้ยังพิมพ์เพื่อยามากนัก ค่า
 หนึ่งเงินเดือน ก็ออกจะต่ำ
 เหลือ เช่น มี อธิปัตย์, ผู้ช่วย
 ตั้ง ๒-๓ คน ใน บาง กรรม มี
 ปลัด กรรม เจ้ากรรม หนึ่งรอกัน
 อึกเยอะเยอะ ใจไม่ทราบว่าจะ
 เรียกว่าอะไร ที่แท้ก็การ อัน
 เดียวกัน แต่แบ่ง ความรับผิดชอบ
 ซอบเท่า นั้น เหล่านี้ ดู เห็น
 ว่าควรจะคิดดงได้บ้าง จะ เห็น
 ว่าฝรั่ง ๆ ไชยา มี อย่างไรก็จะมี
 บ้าง นั้นไม่ควร เพราะ การ
 งาน ของ เรา กับ ของ ฝรั่ง ผิด
 กัน มาก

หนู ขวาน - พอ ที่ ครบ วัน หดง ผม จะ พัง
 ค่อ ไป

ยา ชื่อ ครอบจักรวาล ของ นาย เพิ่ม
 โภช เวชกุล ซึ่ง ประกอบ ชน จำหน่าย ที่
 เจ็ดชัยใหญ่ จักรวรรดิ มี มหา ชนพากัน นิยม
 นั้น ได้ ชาติ คราวไป บัดนี้ ได้ ปรุง ชน
 จำหน่าย อึกแล้ว จึง แจ้ ให้ ทราบ และ
 ยานี้ จะ หา ชื่อ ได้ ตาม ร้าน ขาย ยา ทั่วไป

นิยมของจิวหัวเม็ด

สถาปนาจำหน่ายชาสถานพันธูชนิต
 สูง, กลาง, ต่ำ, มี พร้อม ทุก ชั้น
 กบยาแดง (ตรา กวาง'อย่าง แท้)
 ทำยานิต ห่อละ ๒ บาท ทั้ง ฝาตา
 นครไชยศรี อย่าง ดี

ชาไทย เกิดแล้ว

ชาไทยตราช้างเผือก เป็น ชาไทย
 อันบริสุทธิ์ รสโอชาชุ่ม ทรวง จง ช่อย
 กัน บำรุง ดิน ฟ้า ของ ประเทศ เรา เกิด ดี
 กว่า ช่อย ชาติ อื่น

ห้าง เอ. บี. ซี.

ท่าโรง ยา เก้า

ควรวีแล้วของวิเศษ

คือ ยา แก้ว โรคสำหรับ บุรุษอย่างขงค เป็น ยาพิเศษ ปรากฏ มา หลาย ปี ขอ
ยาพรหมประสิทธิ์ ข้าพเจ้าได้ รักษาหายด้วยยานี้ หลายร้อยคน เป็นยาที่ รักษาที่จริงว่า
เป็นโรคบุรุษ หรือ เนื่องจากโรคบุรุษ และ ติดต่อกัน ซึ่ง เป็นมานาน ตั้งแต่ ๓๐ ปี ๒๐ ปี หรือ
เพิ่ง เป็น ใหม่ ๆ ก็ ตาม ไม่ ว่า หญิง หรือ ชาย เมื่อ รับประทาน ยานี้ จะ ว่าง ว่าง ว่าง
ของยาพรหมประสิทธิ์ ใน ๓-๔ วัน ถ้า เป็น มากใน ๗ วัน เท่านั้น ทั้ง อำนาจ แห่ง ยา
จะ ว่างจัด คัดโรค แห่ง โรค ให้ หาย ชาติ ที่ เดียว

อนึ่ง ท่าน เคย รับประทาน ยา มา มาก ๆ หรือ ฉุดยามา มาก ๆ ไม่ หาย แล้วขอ ให้ ท่าน
รับประทาน ยานี้ ดู อาจ ทำให้ หาย ดัง หยิบไป ทิ้ง หน้า ถ้า ท่าน ต้องการ ทราบรายละเอียด
ให้ ดู ที่ ขวดยา

อ้อ! ยา หิต ชื่อ น้ำมัน ประสะคน ด้วย ถ้า ผู้ใด เป็น ขัน แล้ว เชิญ เอา ยานี้ ทา
จะ ทำให้ หาย ใน สอง สาม วัน เพราะ ยานี้ ปรากฏ นาน เป็น ยา ที่ มี ผู้ นิยม ใช้ กัน ทั้ง สรรพ
คุณ ยานี้ ทำให้ หาย ได้ ทันใจ ดัง มี รายละเอียด อยู่ ที่ ขวด ยา ท่าน ควร ทด ลอง ดู
ทั้ง มี เครื่อง ยา ไทย ใหม่ ๆ ต่าง ๆ ขาย ปดึก และ ขาย ส่ง แดง ระบบ ดยา ผง ด้วย เมื่อ ท่าน ต้องการ
เครื่อง ยา ไป จำหน่าย ตาม จังหวัด ต่าง ๆ จะมี จุดหมาย หรือ มา ตกลง กับ ข้าพเจ้า ๆ จะ จัด ส่ง
ให้ ท่าน ตาม ความ ประสงค์ ทั้ง จะ คิด ราคา อย่าง ย่อม เยาว์

ยานี้ มี จำหน่าย ยี่ห้อ ฮักสู่น ดัง เลขที่ ๕๓๓ ถนน สำ เพ็ง หน้า วัด เกาะ และ มี จำ
หน่าย ทั่วไป เครื่อง ยา ไทย ต่าง ๆ มี ยา เด็ก แก่ ทราบ แก่ คือ ยา โมย และ มี ยา ผง อีก
หลาย สิบ ขนาน ด้วย

ข้าพเจ้านายจันทร์ ไตรมรัตน์ เป็น เจ้า ของ และ ประจักษ์ เอง เชน

ข้าพเจ้า หอยหยิน ฮะก

ซึ่ง ตั้ง อยู่ ปาก ตรอก เชียงกง ห้อง เลขที่ ๒๓๒, ๒๐๔ ได้ มี ข้าง ไม้ ที่ ชำนาญ ใน การ ทำ
โต๊ะ เก้าอี้ ต่าง ๆ ตลอดจน การ ฝัง หิน ฝัง มุก หรือ ฝัง งาม ต่าง ๆ กับ รับ ซ่อมแซม ของ เก้าอี้ ขำ รุก
และมี โต๊ะ เก้าอี้ โต๊ะ หมู่ ขำ รร มา คั้น ประดับ มุก อย่าง สวยงาม ที่ ทำ ได้ แล้ว จำหน่าย กับ มี
เครื่อง ไม้ ของ จีน ต่าง ๆ เช่น ถ้วย ขำ มง ไข่ เป็น กัน ถ้า ต้องการ เชน ไป ตกลง กับ ข้าพเจ้า ๆ
จะ คิด ราคา ย่อม เยาว์ พอ สมควร

แจ้งความ

หนังสือของเราบางคนได้เจริญขึ้น
เป็นลำดับ การงานที่จะต้องทำติดต่อกับ
คนภายนอกก็มากขึ้น แต่บางท่านส่ง
จดหมายถึงข้าพเจ้า เช่นนามอ่านไม่ออก
ณหน้าข้าพเจ้าจึงขอแจ้งความให้ทราบ
ต่อไป ท่านที่ส่งจดหมายถึงข้าพเจ้าโปรด
เขียนนามให้ชัดเจนด้วย ส่วนท่านที่เป็น
สมาชิกข้าพเจ้าได้ตั้งหมายเลขคิดมากับ
กระดาษที่พบนหนังสือ ขอให้ท่านถือ
เอาหมายเลขนั้น ๆ เป็นเลขประจำตัว
ของท่าน ต่อไปถ้าจะมีจดหมายถึง
ข้าพเจ้าด้วยกิจใด ๆ ก็ดีโปรดลงเลขประจำ
ตัวไปในจดหมายนั้นด้วย เพื่อสะดวก
แก่การค้นทะเบียนรายนามของท่าน

อนึ่งบางท่านยังไม่ทราบค่าบำรุง
ข้าพเจ้าจึงขอแจ้งให้ทราบเสียด้วย คือ
รับ ๑ ปี ๖ บาท ครึ่งปี ๓.๕๐ บาท ถ้า
ให้ส่งทางอากาศหรือนอกพระราชอาณา
จักร ต้องเพิ่มอีก ๑.๕๐ บาท

ไชโย ๆ ทิวาราตรีสวัสดิ์

เมื่อท่านได้ทราบแล้ว ควรจะยินดี
หรือไม่ ด้วยบัดนี้ใบชาพันธุ์ ซึ่งเป
พันธุ์ที่ ยอดเยี่ยม กว่าใบชาพันธุ์อื่น ๆ
ที่ท่านทั้งหลายได้พากันรื้อร้อง บ่น ถึงอยู่
เพราะได้ขาดคราวมานานหลายเดือนด้วยการ
คมนาคมไม่สะดวก นั้น บัดนี้ ควรจะมี
ความโล่งนัยน์ตียิ่ง ที่ใบชาพันธุ์ได้มี
โอกาสส่งเข้ามาถึงห้างข้าพเจ้าในเที่ยว
เมื่อดังคราวนี้ &c—&c. หีบเท่านั้น และอาจ
ได้ว่าเป็นชาใหม่กลิ่นรสสดใสนัก ขอ
เชิญท่านผู้ปรารถนาใบชาชนิดนี้ จงรีบ
มารับประทานเสียโดยเร็วเถิด

ห้างฮองฮวก

ตั้งที่เสาชิงช้า กรุงเทพฯ

๑๖ ๑๖ ๑๖